

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus I. Argumentum. Quibus, & quod modis vacet Beneficium de
Jurepatronatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

ARGUMENTUM.

Quibus, & quot modis vacet Beneficium de Jurepatronatus?

SUMMARIUM.

- 1 Vacatio cujuscumque Beneficii contingere potest multipliciter.
- 2 Beneficium de jurepatronatus vacat per obitum Beneficiarii, sed limita ut ibi -- Vacat etiam per renunciacionem, aut resignacionem, ut n. 3.
- 4 Renunciatio, seu resignatio Beneficii quod duplex fit?
- 5 Beneficium vacat per affecutionem alterius incompatibilis.
- 6 Vacatio Beneficii per affecutionem secundi incompatibilis, ad hoc ut sit valida, quae requirantur?
- 7 Beneficium vacat ob promotionem Beneficiarii ad Episcopatum, aut ad Abbatiam habentem jurisdictionem quasi Episcopalem, sed intellige, ut ibi.
- 8 Beneficium vacat ob contractum matrimonii, sed ad hujusmodi vacationem, quae requirantur? vide n. 9.
- 10 Beneficium vacat per ingressum Beneficiarii in Religionem
- 11 Beneficium vacat per privacionem, seu depositionem Beneficiarii
- 12 Quae sint delicta, propter quae Beneficiarius remaneat privus ipso jure Beneficio, & quae sint illa, propter quae non ipso jure Beneficiarius remaneat privus, sed sit per sententiam privandus? Et num. 3.

CASVS I.

Cum juxta secundam conclusionem praesentatio fieri non possit, nisi Beneficio vacante Congruum hic duxi quære, quibus, & quot modis vacet Beneficium de Jurepatronatus?

- 1 Vacatio cujuscumque Beneficii contingere potest de facto, & de jure, vel de jure, & non de facto; vel è contra de facto, & non de jure. Specialiter autem Beneficium de Jurepatronatus vacat.
- 2 Primò per obitum Beneficiarii, juxta *Text. in cap. susceptum de rescript. in 6.*, ibique *Gemin. num. 6.*, Dummodo Beneficium non sit suppressum, aut subiective unitum mensæ Episcopali, aut Capitulo, aut Dignitati, tunc enim Beneficium sic uni-

Par. II.

tum non dicitur vacare per obitum, quia Beneficiarius in hoc casu dicitur potius usufructuarius, quàm Rector, *Gonzal. super regul. 7. Cancell. glos. 15. n. 7. Garz. de Benef. par. II. cap. 2. n. 3.*

- 3 Vacat secundò per renunciacionem, aut resignacionem, per hoc scilicet, quod Beneficiarius, renunciet, & resignet Beneficium, per quam renunciacionem Beneficiarius amittit proprietatem, & possessionem Beneficii, *Paris. de resignat. Benefic. lib. 1. quest. 5. Gabriel. consil. 190. num. 1.*, *Garz. de Benefic. par. II. cap. 3. num. 1.*

- 4 Renunciatio, seu resignatio Beneficii alia est *simplex*, scilicet quando Beneficiarius purè, & simpliciter resignat Beneficium in manibus Superioris; alia est *conditionalis*, seu in favorem, nimirum quando Beneficium renunciatur, & resignatur favore alicujus, cum vel sinè reservatione pensionis favore renunciantis, et alia est *reciproca*, videlicet quando unus Beneficiarius renunciat suum Beneficium favore alterius; Et hic renunciat etiam suum Beneficium favore primi, quæ renunciatio dicitur etiam ex causa permutationis, seu permutatio, *Text. in cap. 1. de rerum permut.*, & *in Clement. 1. eodem tit.*, sed de hoc modo vacationis Beneficii dicam plenius infra *Par. VI.*

- 5 Vacat tertio Beneficium per affecutionem alterius incompatibilis, juxta *Text. in cap. referente 7. cap. praterea 14. cap. de multa 28. de præben. cap. quia nonnulli de Cleric. non resid.*, & *Concil. Trident. sess. 7. de reformat. cap. 4. Lambertin. de jurepatr. lib. 2. par. 1. q. 6. art. 16. num. 1.*

- 6 Ad validitatem autem hujus vacationis per affecutionem secundi incompatibilis, non sufficit sola collatio, & acceptatio ejus, sed requiritur adeptio possessionis secundi, & quidem pacificæ, vel quòd per provisum stet, quo minus eam adipiscatur, juxta *Text. in cap. de multa cap. licet de præben. in 6. Garz. de Benefic. par. II. cap. 5. §. 1. nu. 100. Gonzal. ad regul. 8. glos. 15. n. 9.*

- 7 Vacat quartò Beneficium de Jurepatronatus ob promotionem Beneficiarii ad Episcopatum, aut ad Abbatiam habentem generalem, & omnimodam, & quasi Episcopalem jurisdictionem, cum ex Apostolo Episcopus debeat esse *vir unius*

G g g

uxo -

uxoris juxta *Text. in cap. cum in cunctis* §. 1. de election. , Lambertijn. de jurepatr. par. 1. lib. 2. quest. 6. art. 15. à n. 5. Oldrad. conf. 14. Felin. in cap. eam te de rescript. num. 7.

Sed Beneficium ob promotionem ad Episcopatum , aut ad Abbatiam non vacat , nisi post adeptam possessionem pacificam Episcopatus , & consecrationem , seu hujus loco lapsum trimestris ad consecrationem dati *Garz. de benef. par. 11. cap. 6. n. 5. , & cap. 7. n. 1.*

8 Vacat quondò ob contractum matrimonii , seu per hoc , quod Beneficiatus contrahat matrimonium juxta *Text. in cap. 1. & in cap. diversis fallaciis de Clericis conjug. Prob. ad Monach. in cap. 1. de Cleric. conjug. in 6. Gonz. ad regul. 8. gloss. 15. nu. 43.*

Ad hoc autem , ut Beneficium vacet per contractum matrimonii non requiritur , quòd matrimonium sit consummatum , sed sufficit , quòd non sit nullum *Garz. de Benef. par. 11. cap. 8. num. 3. , & seqq. , & quod Beneficium sit verè Beneficium Ecclesiasticum , aut incompatibile cum statu matrimoniali , nam si sit legatum pium , aut Cappellania merè laicalis non vacat per contractum matrimonii , dum ista retineri possit etiam à foemina , ex supradictis .*

10 Vacat sextò per ingressum in Religionem , sequuta tamen professione expressa , vel tacita juxta *Text. in cap. Consalvus 17. qu. 2. C. Beneficium de Regularibus in 6. , Gonzal. ad reg. 8. Cancell. dicta gloss. 15. nu. 4. 5.*

11 Vacat septimò per privationem , seu depositionem , quæ propter grave delictum imponitur juxta , *Garz. de benef. par. 11. cap. 10. n. 1.*

12 Sunt autem quædam delicta , propter quæ ipso jure Beneficiatus remanet privus Beneficio , ut est Assassinium juxta *Text. in cap. 1. de homicid. in 6.* Homicidium commissum in personam Cardinalis , aut Episcopi , aut Combenedicati juxta *Text. in cap. Felicis de panis , & in cap. quibusdam de pœnis Hæresis , propter enim hæresim Beneficiatus ipso jure privus remanet Beneficio juxta Doctores in cap. ut commissi §. Privandi de hæret. in 6.* Apostasia , Apostata enim ipso jure Beneficium amittunt *Gonz. ad reg. 8. gloss. 15.*

n. 66. Schisma , si sit cum hæresi , secus autem est si sit sine hæresi *Garz. de Benef. par. 11. cap. 10. n. 150. , & seqq.* Falsificatio literarum Apostolicarum , Falsarii enim dd. literarum sunt ipso jure privi Beneficiis juxta *Text. in cap. ad falsariorum de crimin. fals. Sodomia , sodomitæ namque juxta confit. 70. S. Pii V. omni Privilegio Clericali , omni officio , Dignitate , & Beneficio Ecclesiastico privatur , quod tamen intelligitur de exercente quasi continuatè sodomix crimen ; non verò de eo , qui semel , aut iterum illud perpetraverit , *Garz. ubi supra n. 198.* Violenta apprehensio , seu occupatio Beneficii ; ob violentam enim apprehensionem , seu occupationem Beneficii , quis privatur Beneficio *Garz. ubi supra cap. 10. nu. 208.**

13 Sunt autem alia delicta , propter quæ non ipso jure Beneficiatus remanet privus Beneficio , sed est per sententiam privandus , ut sunt perjurium ; perjurus enim est privandus Beneficio per sententiam juxta *Innoc. in cap. inter dilectos de excess. prælat. Garz. ubi supra nu. 167.* Sacrilegium *Garz. ubi supra n. 173.* Concubinitus , dum concubinarij sunt per sententiam privandi Beneficiis *Gloss. in cap. maximianus 81. dist. verb. removeantur Præcedente tamen trina monitione cap. sicut & cap. si autem. de cohabit. Cleric.*

ARGUMENTUM.

Per adeptionem Episcopatus , an vacet Commenda ; & an Summus Pontifex cum promotus ad Episcopatum dispensare possit , ut beneficia patronalia retineat in præjudicium Patroni ?

SUMMARIUM.

- 1 Refertur sententia nonnullorum insignium Advocatorum , & Doctorum , tuentium Commendas S. Religionis Hierosolymitane non vacare per adeptionem Episcopatus , & num. 11.
- 2 Commendas S. Religionis Hierosolymitane non esse Beneficia Ecclesiastica , & perpetua , sed simplices administrationes ex quibus probetur , & num. 3. 4. 6. 7. 8. 10.
- 4 Dicitio -- Quibuscumque omnia complectitur nihilo penitus excluso .

per